

Informatie- en Automatiseringsbeleid 2020-2024

Samen Organiseren

Versie 1.7
3 maart 2020

Kerngegevens

Informatie- en Automatiseringsbeleid gemeente Gooise Meren

Samen Organiseren

Planperiode: 2020 – 2024

Auteur	Erwin Waage, Informatiemanager
Afdeling	FIA
Datum	3 maart 2020
Behandeling	College
Planstatus	Concept
Zaaknummer	
Opdrachtgever	College

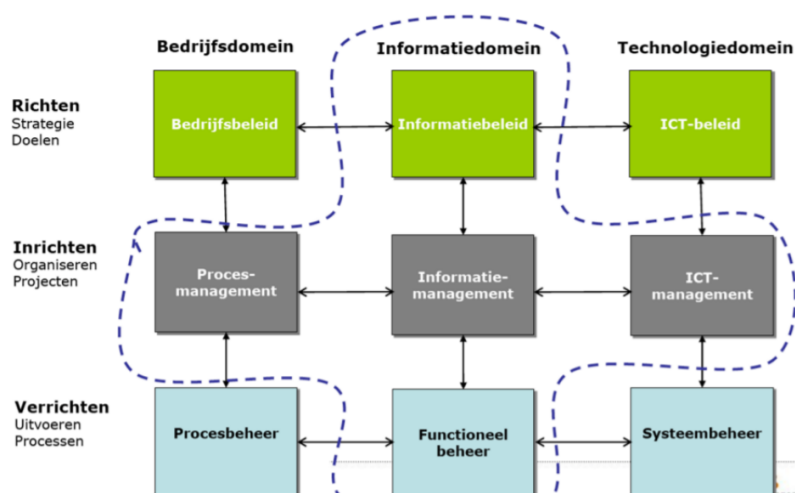
Inhoudsopgave

	Samen Organiseren	4
1	Informatiemanagement	5
1.1	Doel	5
1.2	Informatiemanagement	5
1.3	Eén informatievoorziening, één beheerorganisatie	6
2	Strategische pijlers IV	7
2.1	Werken onder architectuur	7
2.2	Stelsel van basisregistraties	7
2.3	Digitale archivering	8
2.4	Digitaal zaakgericht werken	9
3	Informatiearchitectuur	10
3.1	Samen Organiseren	10
3.2	De +1-gemeente	11
3.3	Common Ground	12
3.4	De samenhang	14
3.5	De doelarchitectuur	14
4	Overige ontwikkelingen	16
4.1	Roadmap VNG Realisatie	16
4.2	Big Data	16
4.3	Open data	17
4.4	Smart City	17
4.5	Informatieveiligheid	18
4.6	Cloud-technologie	18
5	Eisen aan de infrastructuur	19
5.1	Schaalbaarheid	19
5.2	Betrouwbaarheid	19
5.3	Economisch efficiënt	19
5.4	Beheerst	19
5.5	Afstemming business en ICT	19
5.6	Overige uitgangspunten	20
	Bijlage 1: Architectuurprincipes	21
	Bijlage 2: Inrichtingskeuzes	22
	Bijlage 3: Doelarchitectuur 2024	25
	Bijlage 4: Gegevenslandschap	26

Samen Organiseren

Voor u ligt het Informatie- en Automatiseringsbeleid 2020-2024 (I&A-beleid) van gemeente Gooise Meren: Samen Organiseren. Dit beleidsplan werkt toe naar een vernieuwde IT-omgeving en informatievoorziening, met 2024 als stip aan de horizon. Belangrijkste koerswijziging is het toewerken naar een domein-gerichte architectuur en verder invulling geven aan de principes van de beweging Common Ground.

Informatievoorziening bij de gemeente Gooise Meren wordt steeds belangrijker en steeds complexer. Een toenemende uitwisseling van informatie vindt plaats met ketenpartners, samenwerkingsverbanden en andere overheden. Daarnaast wordt meer en meer nadruk gelegd op transparantie in onze dienstverlening met inwoners, bedrijven en instellingen. Het delen van informatie met burgers en bedrijven, vergt innovatiekracht en het toekomstbestendig maken van het informatiebeleid en het informatiemanagement. Het inzetten van informatietechnologie speelt een belangrijke rol bij enerzijds het voldoen aan wettelijke verplichtingen, anderzijds in het leveren van efficiënte bedrijfsvoering en optimale dienstverlening. Hiervoor is het van essentieel belang dat het bedrijfsdomein, het informatiedomein en het technologiedomein in samenhang gestuurd worden:

De nieuwe ontwikkelingen in de samenleving, wetenschap en technologie maken onze veranderopgave noodzakelijk. Wij kiezen voor het vergaren van kennis en kunde op nieuwe innovatieve IT-vakgebieden zoals digitale transformatie (substitutie/vervanging), data- en gamification, datagedreven werken, sensorisering, sociale media, Internet of Things en meer van deze Smart Society technieken. Wij zetten technologie in om de gemeente slimmer te laten functioneren met als doel inwoners beter in hun omgeving te faciliteren. Een gemeente met beperkte overheidsbemoediging waar mensen langer zelfstandig en gezond kunnen wonen. We ontwikkelen dit niet alleen, maar doen dit samen met onze partners, inwoners en ondernemers.

En omdat we het wiel niet willen uitvinden, gaan we dat 'Samen Organiseren', zodat we toegankelijker, sneller, beter en goedkoper kunnen werken. Door het collectief organiseren van de generieke informatievoorziening waar organisatieonderdelen op aansluiten, worden we ontzorgd op de basale technische ondersteuning en krijgen we meer tijd en aandacht voor onze kerntaken. Bovendien wordt door uniformiteit de dienstverlening voor inwoners en maatschappij eenduidiger.

1 Informatiemanagement

Informatie is één van de voornaamste bedrijfsmiddelen van de gemeentelijke organisatie. Toegankelijke en betrouwbare informatie is essentieel voor behoorlijk bestuur en een belangrijke voorwaarde voor kwalitatief hoogwaardige dienstverlening. Om optimaal te kunnen meebewegen met de vele interne en externe ontwikkelingen op het gebied van de informatievoorziening, is het van belang een structureel, strategisch, samenhangend I&A-beleid te ontwikkelen en te voeren. Dit I&A-beleid bouwt verder op de beleidslijnen van de organisatie t.a.v. dienstverlening en bedrijfsvoering.

Continue kwaliteit van dienstverlening vraagt een hoog verandervermogen om samen met (keten)partners in te kunnen spelen op nieuwe wetgeving, trends en ontwikkelingen. Het college kiest ervoor om de informatievoorziening flexibel, schaalbaar en modulair in te richten.

Dit I&A-beleid beslaat een periode van 5 jaar. De projecten die uit dit beleid voortkomen zijn gebundeld in het programma Digitalisering in een Masterplan. Dat uitvoeringsplan wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de nieuwste ontwikkelingen en inzichten.

1.1 Doel

Het doel van informatiemanagement en het I&A-beleid is te zorgen voor een duurzame, robuuste informatievoorziening die:

- blijvend voldoet aan de eisen en wensen van de gemeentelijke organisaties en haar omgevingen.
- aansluit op de organisatiedoelstellingen en de speerpunten van het gemeentelijk beleid.
- de organisatie in staat stelt om klantgericht, vraaggestuurd en activiteitgericht te werken.
- inwoners en bedrijven real time toegang geeft tot de benodigde informatie en hen een gelijkwaardige informatiepositie verschaft.
- de organisatie ondersteunt bij het uitvoeren van wet- en regelgeving, bij de gemeentelijke taken van bestuur, dienstverlening en bedrijfsvoering.
- wendbaar is en anticipeert op veranderingen.
- samenwerking met keten- en netwerkpartners ondersteunt.
- de organisatie ondersteunt bij het (her-)inrichten van processen die passen bij en nodig zijn voor het professioneel functioneren van de gemeente in en met haar omgeving.

1.2 Informatiemanagement

Informatiemanagement omvat het richting geven aan en bewaken van de inhoud van de informatievoorziening op hoofdlijnen. Het houdt zich bezig met de vertaling van bedrijfsprocessen en organisatiebeleid naar de informatievoorziening. In opdracht van het lijnmanagement voert de Informatiemanager de portefeuille informatievoorziening. Daarmee is de Informatiemanager verantwoordelijk voor de invulling en vormgeving van de informatievoorziening. Om aan deze verantwoordelijkheid invulling te kunnen geven zijn de volgende drie activiteiten essentieel:

- Het onderkennen van behoeften of vraag binnen de gebruikersorganisatie.
- Het vertalen van deze vraag naar oplossingen door middel van nadere invulling of verandering van de informatievoorziening.
- Het vaststellen en uitgeven van opdrachten aan de IT-leveranciers en het managen, bewaken en evalueren van de uitvoering hiervan.

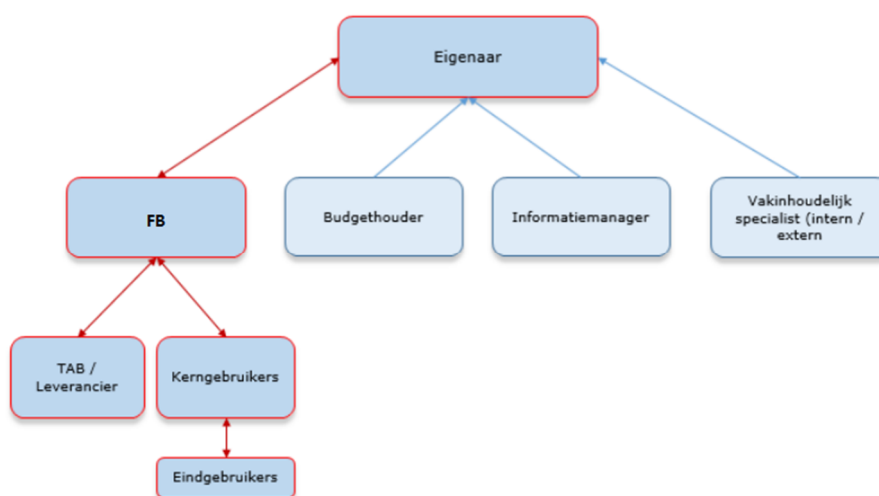
De gemeente Gooise Meren maakt gebruik van BiSL¹ (Business Information Services Library) om grip te krijgen en te houden op de informatievoorziening.

¹ BiSL is een publieke standaard en framework voor business informatiemanagement.

1.3 Eén informatievoorziening, één beheerorganisatie

De afgelopen jaren is de primaire doelstelling van het I&A-beleid gericht geweest op het op orde krijgen van de basis. Hiertoe zijn de drie informatievoorzieningen van onze voorgangers tot één gemaakt en is er een nieuwe beheerorganisatie rondom het domein I&A opgezet. Hierbij is ervoor gekozen om het beheer van de gehele informatievoorziening te centraliseren.

Alle applicaties hebben een eigenaar en een beheerder gekregen. De eigenaar is eindverantwoordelijk voor het bedrijfsproces en de ondersteunende automatiseringsoplossing en laat zich primair door de functioneel beheerder (FB) informeren vanuit de gebruikersorganisatie. Bij complexe vraagstukken laat de eigenaar zich aanvullend informeren door de budgethouder (afdelingshoofd FIA), Informatiemanager en vakinhoudelijk specialist (bijv. een bedrijfsjurist, controller, inkoopadviseur of CISO).

We zetten in op het verder versterken van het governance-landschap van de informatievoorziening (IV). Centraal georganiseerd informatiemanagement én budgethouderschap IV is hierbij het uitgangspunt.

Naast de implementatie van de operationele BiSL-processen (o.a. Incidentmanagement, Wijzigingsbeheer, Beheer Bedrijfsinformatie) zetten we ook in op de optimalisatie van de tactische en strategische processen (o.a. Contractmanagement, Behoeftemanagement, IV-portfoliomanagement). Het doel is om meer grip te krijgen en te houden op onze complete informatievoorziening.

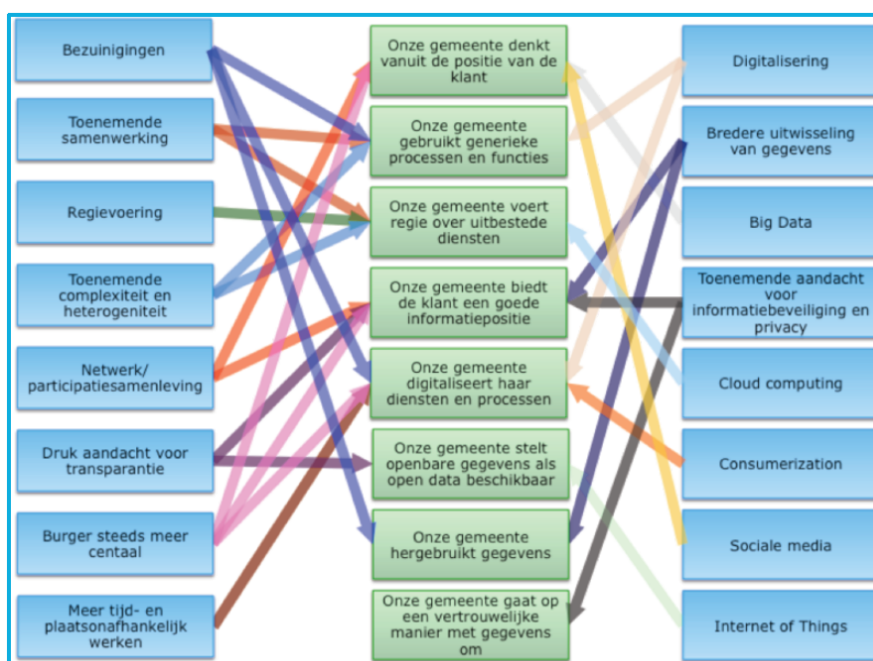
Omdat we over een relatief kleine beheerorganisatie beschikken, zoeken we op I&A-gebied actief de samenwerking op (o.a. *gezamenlijke Servicedesk, Uitwijkvoorziening en gezamenlijke aanbestedingen met gemeente Hilversum*) en maken we veelvuldig gebruik van externe expertise. Onze gemeente voert altijd regie over uitbestede I&A-diensten.

2 Strategische pijlers IV

2.1 Werken onder architectuur

GEMMA staat voor de GEMEentelijke Model Architectuur. Dit is de landelijke referentiearchitectuur voor gemeenten. GEMMA helpt gemeenten om (ICT-)ontwikkelingen in samenhang aan te sturen. Ontwikkelen, bouwen, aanschaffen en implementeren onder architectuur zorgt ervoor dat de oplossingen onderling goed samenwerken, wat helpt om samenwerken tussen gemeenten en met ketenpartners en aansluiten op landelijke voorzieningen eenvoudiger maakt.

Onderstaande afbeelding toont welke relatie in- en externe ontwikkelingen invloed hebben op en eisen stellen aan de architectuurprincipes van GEMMA:

Onze gemeente volgt de architectuurprincipes van de GEMMA (GEMEentelijke Model Architectuur), ontwikkeld door VNG Realisatie.

In hoofdstuk 3 is de informatiearchitectuur verder uitgewerkt.

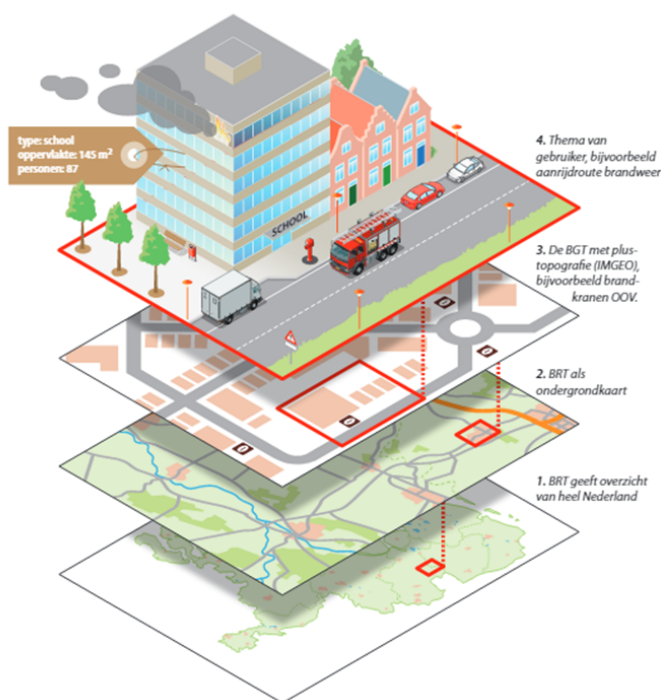
2.2 Stelsel van basisregistraties

Een basisregistratie is een door de rijksoverheid officieel aangewezen registratie met gegevens die door alle overheidsinstellingen verplicht worden gebruikt bij de uitvoering van publiekrechtelijke taken. Momenteel zijn er twaalf basisregistraties (zoals de BAG, BGT, BRO, BRP en de WOZ) en een viertal stelselvoorzieningen². Aansluiting op deze basisregistraties betekent immers dat wij kwalitatief hoogwaardige informatie leveren en gebruiken. De afgelopen jaren is Gooise Meren o.a. succesvol aangesloten op de Landelijke Voorzieningen van de WOZ (Waardering Onroerende Zaken), de BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) en de BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie).

² Stelselvoorzieningen zijn instrumenten die het stelsel van basisregistraties ontsluiten, de uitwisseling van gegevens bevorderen en de kwaliteit van de gegevens verbeteren.

Het stelsel van basisregistraties vormt het fundament om digitaal diensten te kunnen leveren. Inmiddels zit de invoering van het stelsel landelijk gezien in de afrondende fase. De inrichting van een groot gedeelte van de twaalf basisregistraties is al gerealiseerd.

Dit geldt ook voor onze gemeente. Maar het in samenhang (zowel intern als intergemeentelijk/binnen de diverse ketens) gebruiken van de basisregistraties behoeft nog altijd onze aandacht.

Binnen dit onderdeel wordt ook de aansluiting op de landelijke voorzieningen van MijnOverheid en de Berichtenbox voor Ondernemers gerealiseerd. MijnOverheid is de persoonlijke website voor burgers en ondernemers voor overheidszaken. Zij kunnen centraal de bij de overheid geregistreerde gegevens raadplegen en verbeteren, berichten van de overheid ontvangen en overzicht houden over al hun (lopende) zaken met de diverse overheidsinstanties. Onze gemeente is zowel aangesloten op de Berichtenbox voor Ondernemers als op de Berichtenbox voor Particulieren.

We zetten in op aansluiting en ingebruikname van alle landelijke voorzieningen, waaronder het stelsel van basisregistraties (o.a. Basisregistratie Ondergrond) en verdere ontsluiting van MijnOverheid Berichtenbox, Lopende Zaken en de Berichtenbox voor Ondernemers).

De voortgang van dit onderdeel wordt gemonitord via de 'Monitor Doelgerichte Digitalisering' op www.waarstaatjegemeente.nl.

2.3 Digitale archivering

Op het gebied van digitale archivering hebben wij de ontwikkelingen van het landelijke innovatie-programma 'Archief 2020' gevolgd. Binnen dit programma werkten allerlei overheidslagen samen om te komen tot duurzame toegankelijkheid van digitale overheidsinformatie en een toekomstbestendige archieffunctie. De komende jaren geven wij invulling aan de doorontwikkeling van deze onderwerpen, waarbij de voortgang wordt gemonitord door het Strategisch Informatie Overleg (SIO).

Digitale informatieobjecten die verwerkt worden bij de uitvoering van onze taken moeten voldoen aan de eisen uit de Archiefwet. Er moet worden voldaan aan de DUTO-kwaliteitscriteria: informatieobjecten moeten vindbaar, beschikbaar, leesbaar (en bruikbaar), interpreteerbaar en betrouwbaar (authentiek en integer) zijn. Een kerngedachte hierbij is dat informatieobjecten (archiefbescheiden) altijd moeten zijn voorzien van een minimale set van verplichte metagegevens (compliance metadata) en zijn vastgelegd in een duurzaam formaat.

Er wordt gestreefd naar de inzet van by-design principes: hiermee wordt beoogd om metadata automatisch te creëren, te updaten en te gebruiken in processen en/of services om te kunnen voldoen aan de eisen van de Archiefwet en aanpalende eisen vanuit de AVG en Wob/Who/Woo.

2.4 Digitaal zaakgericht werken

Digitaal Zaakgericht Werken is een vorm van procesgericht werken waarbij de informatie die tijdens een (organisatiebreed) bedrijfsproces wordt ontvangen of gecreëerd, samen met informatie over de procesuitvoering, wordt vastgelegd bij een zaak en uniform kan worden ontsloten naar alle betrokkenen. Zaakgericht werken wordt al jaren toegepast binnen vakapplicaties en sinds een aantal jaren ook vanuit de midoffice. Hierbij is een sterke afhankelijkheid ontstaan van de koppelingen tussen geautomatiseerde systemen. Ook is de implementatie van zaakgericht werken in de midoffice duur en tijdsintensief gebleken. Door het zaakgericht werken aan te passen op de behoefte van de burger en ook de werking van het KCC aan te passen, kan zaakgericht werken eenvoudiger en doelmatiger georganiseerd worden.

In 2017 is gestart met de herimplementatie van het concept 'Digitaal Zaakgericht Werken'. Hiervoor is de visie van Gooise Meren op zaakgericht werken herijkt³. Hierbij is vanzelfsprekend aandacht besteed toekomstige ontwikkelingen die vergen dat wij binnen diverse ketens en dus met ketenpartners digitaal zaakgericht gaan werken, zoals bijvoorbeeld binnen de Omgevingswet.

Met digitaal zaakgericht werken bereiken we verschillende doelen:

- Het verbeteren van de dienstverlening;
- Het verhogen van de efficiency en kwaliteit van de processen;
- Het verkrijgen van meer transparantie en inzicht in (de voortgang van) de processen over de verschillende domeinen heen;
- Het vergroten van de bestuurbaarheid van de processen.

Wij werken zaakgericht en zoveel mogelijk digitaal. Digitaal zaakgericht werken bij de gemeente Gooise Meren is transparant werken met de hoogst mogelijke kwaliteit om daarmee de beste klantgerichte service te bieden. Daarbij bewaren wij informatie op een juiste en veilige manier.

We hebben voor een hybride invulling gekozen. Hierbij wordt het zaakgericht werken gerealiseerd met de combinatie van een generiek zaaksysteem en taak-specifieke systemen. Archiveren vindt in beginsel plaats in het behandelend taak-specifieke systeem. Is het betreffende systeem niet archiefwaardig, dan wordt gearchiveerd in ons centrale zaaksysteem.

³ Zaakgericht werken bij Gooise Meren, notitie ter instemming met de visie, uitgangspunten, definities en aanpak, versie 2.2.

3 Informatiearchitectuur

Vanuit de eerste strategische pijler (werken onder architectuur) volgt de behoefte aan een informatiearchitectuur. Deze architectuur is afhankelijk van en volgend op bedrijfsproces-ontwikkelingen, technologische ontwikkelingen en ketenontwikkelingen. Dit hoofdstuk beschrijft eerst de belangrijkste ontwikkelingen i.r.t. de informatiearchitectuur en vervolgens de onderlinge samenhang.

3.1 Samen Organiseren

Het belang om als gemeenten gezamenlijk te werken aan de gemeentelijke uitvoeringskracht is groot. Dit omdat de vraagstukken te divers en vaak ook te complex zijn om als gemeente zelfstandig op te pakken, en ook omdat er winst te behalen is om zaken samen te organiseren en uit te voeren. Winst in termen van verbetering van de kwaliteit en toegankelijkheid van de dienstverlening aan burgers en bedrijven en kostenbesparingen. Gebruik maken van collectief aangeboden voorzieningen is daarom een effectieve strategie die ons versterkt zonder onze flexibiliteit te beperken.

Met Samen Organiseren werken gemeenten aan een gezamenlijke aanpak rondom verbetering van de dienstverlening en informatievoorziening. Gemeenten ontwikkelen met elkaar, met ondersteuning van de VNG, gezamenlijke afspraken, voorzieningen en standaarden. Afspraken, voorzieningen en standaarden die niet alleen dingen beter en anders maken, maar die gemeenten ook in staat stellen om andere dingen te doen: een gezamenlijke veilige infrastructuur, processtandaarden, leermodules, een gezamenlijke voorziening (bijv. voor de digitale aangifte van een verhuizing) etc.

En zeker zo belangrijk: dat wat we als gemeenten samen ontwikkelen, implementeren we in zoveel mogelijk gemeenten en laten we aansluiten op de dienstverleningsprocessen in ketens.

Met Samen Organiseren kunnen verschillende doelen bereikt worden:

- Onze strategische positie wordt sterker bij de verwerving van ICT-diensten waardoor we meer regie krijgen over afspraken met marktpartijen;
- Gebruikmaken van kennis, kunde en capaciteit van andere gemeenten, betekent dat we sneller en beter nieuwe ontwikkelingen het hoofd kunnen bieden en dat onze digitale weerbaarheid wordt versterkt;
- We kunnen snel en veilig aansluiten op bestaande en nieuw te ontwikkelen landelijke (GDI/GGI) voorzieningen en relevante ketenpartijen zoals in het Digitaal Stelsel Omgevingswet;
- Wij krijgen minder meer-kosten tegen hogere servicelevels dan ooit mogelijk is bij individueel handelen;
- Wij worden ontzorgd op het gebied van kennis en kunde voor inkoop, beheer en regievoering op o.a. netwerkverbindingen, informatiebeveiliging en applicatie-applicatieverbindingen;
- We profiteren van wat anderen hebben ontworpen en gebouwd.

Wij sluiten aan bij de standaarden en voorzieningen van de GGU⁴/GGI waardoor het gebruik van collectieve voorzieningen eenvoudiger wordt. De beschikbaarstelling en uitwisseling van gegevens wordt efficiënter en de datakwaliteit wordt beter.

⁴ Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering

3.2 De +1-gemeente

De samenleving wordt steeds complexer. Het is een belangrijke taak van de gemeente om inwoners en ondernemers hierin de weg te wijzen. Zodat bijvoorbeeld ouderen de hulp krijgen die er voor hen is en mensen met schulden de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. De gemeente is de meest nabije overheid en dient die rol effectief in te vullen. Dit vraagt om een organisatie die past bij deze tijd en is voorbereid op de toekomst. Dit betekent een klantgedreven dienstverlening en efficiënte bedrijfsvoering die optimaal gebruikmaken van digitale mogelijkheden en waar de menselijke maat leidend is. Een gemeente die waarde toevoegt aan de maatschappij, samen met haar partners in de samenleving. De +1-gemeente schetst de 'ideale' gemeentelijke organisatie.

In het 'Programmaplan Dienstverlening 2.0' is beschreven op welke wijze we de dienstverlening willen doorontwikkelen en welke activiteiten daarvoor benodigd zijn. Een domein-gerichte aanpak is hierbij een belangrijk uitgangspunt. Verder werken we hierbij volgens de volgende leidende principes:

- De gemeente is van de samenleving, staat in de samenleving en werkt met de samenleving. Niet organisatorische grenzen en belangen of regels en procedures, maar wat inwoners, ondernemers en de samenleving als geheel nodig hebben, is leidend.
- Elk vraagstuk heeft zijn eigen schaal. De behoefte van de inwoner en ondernemer bepaalt de schaal waarop wordt geacteerd. Van landelijk tot persoonlijk.
- Eenvoud staat voorop. Als mensen vastlopen in de bureaucratie: maak het eenvoudiger. Dat geldt voor inwoners, ondernemers en medewerkers. Dus zowel voor dienstverlening als bedrijfsvoering.
- De overheid werkt transparant en open, ook in haar samenwerking met burgers, andere overheden en maatschappelijke partners.
- Openbare gegevens zijn openbaar beschikbaar en toegankelijk en worden ingezet om de dienstverlening en bedrijfsvoering continu te verbeteren.
- Dienstverlening is digitaal waar het kan en persoonlijk waar gewenst.
- Bij de inrichting van de dienstverlening en bedrijfsvoering gaat het om effectiviteit en het toevoegen van (publieke) waarde.
- Inwoners en ondernemers hebben regie en zeggenschap over hun eigen gegevens, binnen de wettelijke kaders.
- De overheid werkt en communiceert veilig en betrouwbaar.
- Zowel de organisatie als de medewerkers zijn flexibel, zodat ze zich kunnen blijven aanpassen aan veranderende omstandigheden.

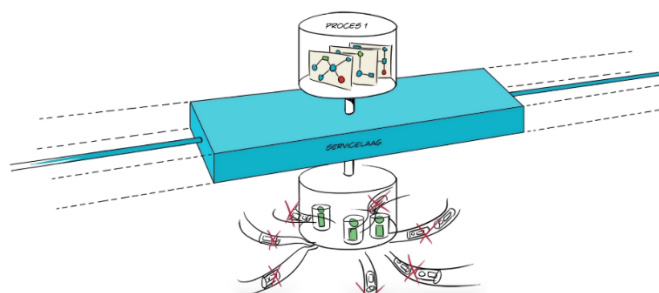
Hiervoor zijn enkele randvoorwaarden noodzakelijk:

- Inwoners en ondernemers krijgen een digitale identiteit, die ze voor alle dienstverlening kunnen gebruiken. Deze regelt identificatie, authenticatie en veilige toegang tot data.
- Dankzij deze digitale identiteit krijgen zij zeggenschap over gebruik en toepassing van hun eigen gegevens.
- Processen worden ontworpen vanuit het doel van dat proces.
- Er is een generieke digitale infrastructuur waarmee gemeenten veilig kunnen werken en samenwerken.
- Gemeenten ontwikkelen waar gewenst samen: 1x ontwikkelen, 355x gebruiken.
- Doordat gemeenten en andere overheden dezelfde standaarden gebruiken, ontstaat er een ecosysteem van toepassingen die alle overheden kunnen gebruiken.
- In de informatiearchitectuur zijn data losgekoppeld van applicaties. Zodat bijvoorbeeld gegevens uit dezelfde bron in meerdere processen gebruikt kunnen worden.
- Gemeenten kopen producten en diensten bij voorkeur collectief in.

3.3 Common Ground

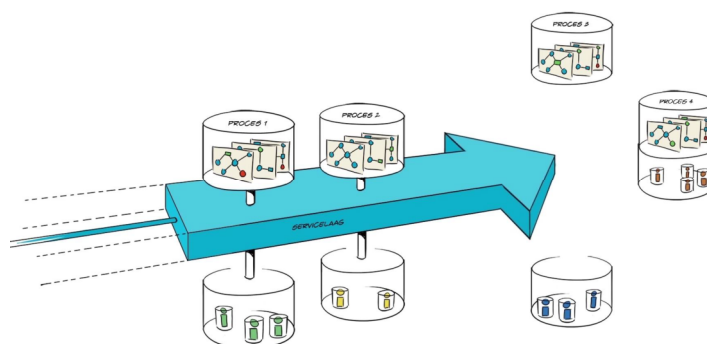
Common Ground is een ontwerp en een veranderstrategie voor een nieuwe gemeenschappelijke gemeentelijke informatievoorziening. Deze maakt het mogelijk om de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering snel en flexibel te moderniseren.

Gemeenten willen een nieuwe gezamenlijke informatievoorziening realiseren, die flexibel en leveranciersafhankelijk is, gebruikmaakt van nieuwe technische mogelijkheden, en waarmee de veiligheid van informatie en de privacy van inwoners optimaal wordt beschermd. Het scheiden van data en applicaties wordt daarbij als uitgangspunt genomen. Hiervoor realiseren gemeenten stapsgewijs een nieuwe gezamenlijke basis in informatievoorziening, onder de werktitel Common Ground. Dit gebeurt in gezamenlijkheid, met zorg voor continuïteit en met concrete, kleine, direct implementeerbare stappen.

In de huidige gemeentelijke ICT-infrastructuur is data als het ware in 'silo's' per beleidsdomein opgesloten. Gemeenten ontsluiten die gegevens via koppelingen, die complex en kwetsbaar zijn. Ze kopiëren veelal gegevens naar de eigen omgeving. Terwijl het beter zou zijn om gegevens eenmalig op te slaan en meervoudig te gebruiken.

Met Common Ground komt dat principe binnen handbereik. Common Ground is een gedistribueerd model waarin data en applicaties van elkaar gescheiden zijn. Specifieke data die benodigd is in een proces kan tijdelijk ontsloten worden vanuit de bron, waarbij autorisatie en logging van gebeurtenissen is gewaarborgd. Dat heeft tal van voordelen, zoals de mogelijkheid om kosten te besparen en sneller en gemakkelijker te beheren en te innoveren.

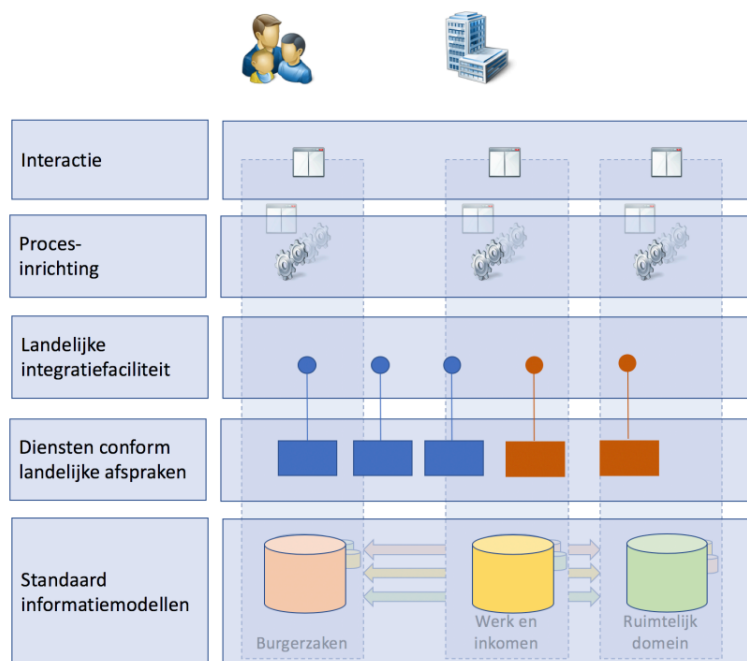
Aansluiten op de principes van Common Ground biedt ons een solide basis om gemakkelijker op nieuwe ontwikkelingen in te spelen. Wij volgen deze beweging nauwgezet, maar zullen geen koploper zijn met de implementatie. Er wordt vooral gekeken naar de directe toegevoegde waarde voor onze gemeente en haar inwoners. Vervolgens wordt een logisch implementatiemoment gezocht. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van de ervaringen van andere gemeenten.

De kracht van Common Ground zit ook in de veranderstrategie die de werkwijze binnen de +1-gemeente mogelijk maakt. Een *big bang* invoering is niet nodig in deze filosofie. Gemeenten stappen over op het moment dat zij er aan toe zijn om deze stap te maken, bijvoorbeeld op het moment dat een grote vervangingsinvestering in de eigen infrastructuur aan de orde is.

Doelstellingen van de Common Ground beweging zijn:

- Het faciliteren van een flexibelere informatievoorziening die sneller kan reageren op veranderingen;
- Benutten van schaalvoordelen om de kosten te drukken mede omdat dit platform eenvoudig te realiseren is in gezamenlijke rekencentra (gemeentelijke cloud);
- Oplossen en voorkomen van koppelproblemen;
- Verhogen van de kwaliteit van data door real-time gebruik en geen kopieverschillen;
- Meer aanbod creëren in de markt – meer ruimte voor innovatie;
- Delen van investeringen via hergebruik;
- Beheersing van informatieveiligheid (onder andere door het integraal gebruik van data in plaats van per kolom);
- Vergroten van de kwaliteit van de informatievoorziening (ook in termen van continuïteit en betrouwbaarheid);
- Ruimte te bieden voor lokale verbijzondering.

Het model wat door de Common Ground beweging wordt gehanteerd ter visualisering van bovenstaande doelen bestaat uit vijf lagen. De onderste drie lagen van het model omvatten de standaardisatie van semantiek en syntax van de ontsluiting van de gegevensbronnen, de daarbij behorende gestandaardiseerde diensten (API's) en een gemeenschappelijke integratiefaciliteit. De bovenste twee lagen van het model omvatten de inrichting en ondersteuning van processen en interactie volgens lokale wensen.

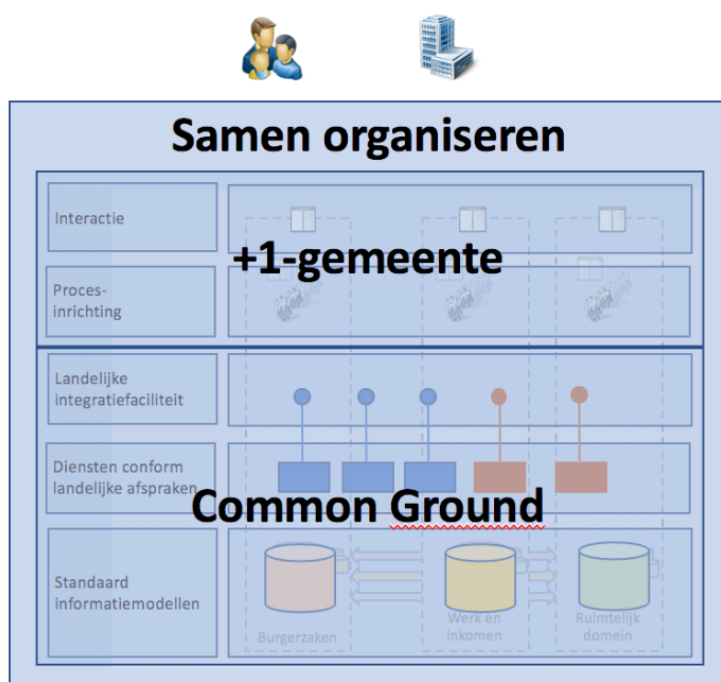

Architectuurschets Common Ground (5-lagen model)

Uitgangspunt van het gemeentelijke Common Ground model is het collectief organiseren van voorzieningen en het standaardiseren van de diensten op de verschillende lagen van dit model. De inrichtingskeuzes voor Gooise Meren zijn uitgewerkt in bijlage 2.

3.4 De samenhang

Samen Organiseren, de +1-gemeente en de Common Ground bewegingen zijn complementair aan elkaar. Ze gaan uit van het efficiënt inrichten van de bedrijfsvoering zodat de dienstverleningsprocessen richting de burger effectiever kan worden. Daarnaast richten deze bewegingen zich op het verbeteren van de informatiepositie van de burger inzake zijn eigen gegevens en het bieden van transparantie ten aanzien van het handelen van de (gemeentelijke)overheid naar burger en bestuurder. De Common Ground en +1- gemeente bewegingen richten zich op standaardisatie van de elementen op de verschillende architectuurlagen en de Samen Organiseren beweging richt zich op het collectief organiseren van deze gestandaardiseerde elementen.

Bovenstaand figuur geeft aan hoe binnen het vijf-lagen model de zwaartepunten van de verschillende bewegingen verdeeld zijn. Hierin wordt duidelijk dat de +1-gemeente zich met name richt op de procesinrichting en interactie met inwoners en ondernemers. De Common Ground beweging richt zich op de standaardisatie en ontsluiting van gegevens via een gemeenschappelijke veilige landelijke integratiearchitectuur. De Samen Organiseren beweging richt zich op alle aspecten uit de verschillende lagen van het model en organiseert en faciliteert daar waar gewenst collectiviteit. In de onderste laag wordt de domein-gerichte aanpak duidelijk.

3.5 De doelarchitectuur

De belangrijkste keuze komt voort uit het voornemen om te kiezen voor een 'domeingerichte benadering' van de dienstverlening (uit: *'Dienstverlening Gooise Meren 2019 en verder versie 5.0'*). Dit houdt in dat er niet langer wordt gestreefd om de klantkanalen in te richten op alle vraagsoorten, maar dat de klant wordt geholpen aan een gesprekspartner die optimaal in staat is om de klant te begrijpen (behoefte achter de vraag) en de klant kan ondersteunen vanuit de behoefte.

Als gevolg ontstaat de ruimte om de systeemondersteuning op domeinniveau te optimaliseren. De optimale ondersteuning kan per domein worden vastgesteld en ingericht. De behoefte vanuit het domein staat hierin centraal. Als gevolg kan de eerder gekozen 'centrale architectuur' worden ingewisseld voor een 'domein-architectuur'.

Deze domein-architectuur is gebaseerd op de volgende zes architectuurprincipes van Common Ground:

1. Componentgebaseerd – we werken met componenten
2. Open – we zijn transparant waar mogelijk
3. Vertrouwd – we zorgen dat informatiebeveiliging en privacy op orde zijn
4. Eenmalige vastlegging – we leggen gegevens eenmalig vast en vragen op bij de bron
5. Regie op gegevens – we faciliteren regie op gegevens
6. Standaard – we standaardiseren maximaal

Een nadere uitwerking van deze architectuurprincipes is opgenomen in bijlage 1.

Een visualisatie van de doelarchitectuur 2024 is opgenomen in bijlage 3.

Een uitwerking van het onderliggende Gegevenslandschap is opgenomen in bijlage 4.

4 Overige ontwikkelingen

Bekende begrippen als Big Data en Internet of Things refereren aan een groot cluster van digitale technologieën zoals robotica, kunstmatige intelligentie, persuasieve technologie, machine learning, biometrie en augmented en virtual reality. De wereld om ons heen verandert in een rap tempo. Nieuwe trends en maatschappelijke ontwikkelingen vragen om een goede inrichting van de informatievoorziening binnen onze gemeente.

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste onderwerpen voor de komende jaren beschreven die van invloed zijn op het I&A-beleid.

4.1 Roadmap VNG Realisatie

Het is voor gemeenten de uitdaging om optimaal mee te bewegen met ontwikkelingen en trends in de samenleving, te anticiperen op verwachtingen en aan te sluiten op kansen die ontstaan. Vanuit VNG Realisatie worden gemeenten bij deze opgave ondersteund. Deze landelijke *roadmap* bundelt de uiteenlopende projecten die voortkomen uit technologische innovaties, maatschappelijke trends en de steeds hogere verwachtingen van inwoners en ondernemers met betrekking tot de gemeentelijke digitale dienstverlening.

De gemeente Gooise Meren volgt de ontwikkelingen in de roadmap van VNG Realisatie nauwgezet, maar zal geen voorloper zijn met de implementatie van nieuwe ontwikkelingen. Er wordt vooral gekeken naar de directe toegevoegde waarde voor onze gemeente en haar inwoners. Vervolgens wordt een logisch implementatiemoment gezocht. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van de ervaringen van andere gemeenten. Wij typeren onszelf als 'Slimme volger'.

4.2 Big Data

Mensen, apparaten en slimme sensoren generen een ongelooflijke hoeveelheid data. Data over het gebruik van producten, openbare ruimte, individuen, groepen mensen, uit machines, vervoers- en energiestromen. Door de huidige computerkracht is het mogelijk om uit de bulk van data, real time informatie te genereren. Zo is het mogelijk om via social media te monitoren wat het sentiment van de dag is over een bepaald onderwerp.

Big Data kan ook een signaal afgeven. Zouden kinderen die in armoede opgroeien vaker ziek zijn en met de WMO in aanraking komen? Het geeft gebiedsgericht werken een nieuwe dimensie: vrijwel iedereen is voorzien van een mobiel apparaat met GPS-functionaliteit. Het analyseren van deze Big Data, patronen daarbinnen herkennen, vertalen naar hypotheses en visualisaties en vervolgens daarop aansturen is een nieuw vakgebied.

Door de komst van Big Data is het mogelijk real time een veelvoud van data te analyseren. Het stelt ons in staat om het effect van beleid vooraf te evalueren (beleidsbepaling). In 2019 is met Big Data een eerste pilot uitgevoerd rondom het thema 'Eenzaamheid'. De komende jaren wordt onderzocht op welke wijze wij hier verder invulling aan kunnen geven, gebruikmakend van vernieuwende technieken zoals machine learning, reinforcement learning, deep learning en artificial intelligence.

Om de privacy van onze inwoners maximaal te borgen en waarde toe te voegen aan veiligheid en leefbaarheid, investeren wij samen met de samenleving in een netwerk dat het mogelijk maakt om informatie van dingen (Internet of Things) te verzamelen en te gebruiken in Big Data toepassingen.

4.3 Open data

Er is een groeiende nadruk op transparantie bij de overheid, innovatie in beleid en uitvoering én datagedreven sturing binnen de gemeentelijke organisatie. Deze ontwikkelingen leiden tot meer focus op de rol en betekenis van data binnen de lokale overheid en met name 'Open data'. De huidige Wet Hergebruik van Overheidsinformatie (Who) schrijft nu al voor dat overheden hun data openbaar moeten maken aan burgers en bedrijven die hiertoe een verzoek indienen.

Open data stelt iedereen in staat om (overheids)informatie te hergebruiken voor nieuwe gebruikstoepassingen. Open data is informatie die volgens de definitie van de Rijksoverheid voldoet aan de volgende criteria:

- de data is openbaar;
- de data is minimaal herbruikbaar onder een open licentie;
- de data is bekostigd uit publieke middelen, beschikbaar gesteld voor de uitvoering van die taak;
- de data voldoet bij voorkeur aan open standaarden;
- de data is bij voorkeur computer-leesbaar.

Wij geloven dat Open data maatschappelijk en economisch rendement oplevert en bijdraagt aan een transparante overheid. Wij stellen steeds meer van onze data beschikbaar als Open data. De data die hiervoor in aanmerking komt en de wijze waarop we dit doen, wordt nader uitgewerkt in een 'Richtlijn publicatie Open data'.

4.4 Smart Society

Een slimme samenleving maakt gebruik van ICT om de kwaliteit, de prestaties en de interactiviteit van de stedelijke diensten te verbeteren, de kosten en het verbruik van hulpbronnen te verminderen en om het contact tussen burgers en overheid te verbeteren.

Bij veel vraagstukken kunnen Smart Society concepten worden toegepast, bijvoorbeeld:

- Het aantrekken en informeren van toeristen door locatie-gebaseerde communicatie.
- Langer zelfstandig wonen door het implementeren van een zorg-netwerk.
- Energiebesparing realiseren door intelligente lantaarnpalen.
- Klimaatneutraliteit bereiken door toepassing van slimme duurzame energievoorzieningen op gebouwen en publieke transportmiddelen.

In 2019 zijn wij gestart met het ontwikkelen van een visie rondom het thema Smart Society. De komende jaren wordt een innovatieagenda opgesteld en wordt gestart met de concretisering van innovaties middels pilots. Ons uitgangspunt is dat er een digitale infrastructuur moet zijn in de openbare ruimte die goed toegankelijk, goed beschikbaar en zo toekomstbestendig en veilig mogelijk is voor iedereen in onze gemeente, ongeacht sociale positie of inkomen.

4.5 Informatieveiligheid

In 2018 publiceerde de Informatiebeveiligingsdienst het Dreigingsbeeld Informatieveiligheid van Nederlandse gemeenten. Hieruit kwam duidelijk naar voren dat gemeenten moeten werken aan het vergroten van hun digitale weerbaarheid. Digitale weerbaarheid is het vermogen om:

- proactief (mogelijke) incidenten of dreigingen voor de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de informatievoorziening snel te kunnen detecteren, en
- reactief snel, adequaat en bevoegd te kunnen handelen bij het voorkomen, oplossen en beheersen van het feitelijk optreden van informatiebeveiligingsincidenten, alsook het verkleinen en beheersen van de dreigingen.

Een betrouwbare, beschikbare en veilige informatievoorziening is essentieel voor de continuïteit van onze dienstverlening en onze bedrijfsvoering en daarmee voor het behalen van onze organisatiedoelstellingen.

Wij zetten in op het vergroten van informatieveiligheid. Bij de aanpak van deze vraagstukken volgen wij de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) en de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Onze Functionaris Gegevensbescherming, Privacy Officer en CISO's begeleiden ons bij het op orde krijgen van de operationele veiligheid van de informatievoorziening, maar het eigenaarschap ligt bij de proceseigenaar.

Het informatiebeveiligingsbeleid van gemeente Gooise Meren is verankerd in het document 'Strategisch Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid Gooise Meren 2019 t/m 2022'.

4.6 Cloud-technologie

Steeds meer vakapplicaties worden als Software as a Service (SaaS) aangeboden en er komen steeds meer mobiele toepassingen als Functionality as a Service (FaaS) beschikbaar. Daarnaast zorgen de beschikbaarheid van het Internet Protocol versie 6 (IPv6) en HTML5, voor een nieuw gedistribueerd applicatielandschap. Dit heeft een flink effect op de benodigde ICT-infrastructuur, de rollen en functies van de ICT-medewerkers en de bedrijfszekerheid van de totale bedrijfsvoering.

Uitdaging voor ons als individuele gemeente blijft om al deze ICT-voorzieningen, innovaties en cloudoplossingen zodanig met elkaar te verbinden en te integreren in ons gemeentelijke informatielandschap dat dit voor de onze medewerkers efficiënt werkende werkomgevingen oplevert waarmee we het gewenste niveau van dienstverlening kunnen realiseren.

Basisregistraties en kernregistraties worden in de regel on-premise beheerd (applicatie en database). Bij afdrijving van functionaliteit en data uit de cloud wordt de database waar nodig real-time beschikbaar gesteld voor gebruik in onze rapportagetool.

5 Eisen aan de infrastructuur

De eisen aan de beschikbaarheid van de infrastructuur is in overeenstemming met het bedrijfsbelang van de functies die gebruik maken van deze infrastructuur. Indien de infrastructuur meerdere bedrijfsfuncties ondersteunt is de meest kritische bedrijfsfunctie bepalend voor de beschikbaarheidseisen die worden gesteld. Onderhoud en support zijn hierbij afgestemd op de vereiste beschikbaarheid.

5.1 Schaalbaarheid

1. We streven een infrastructuur na waarin interne en externe voorzieningen als één omgeving functioneren.
2. De omgeving is in staat om zowel tijdelijk als permanent op te schalen afhankelijk van de behoefte.
3. Alle infrastructurele componenten worden centraal beheerd / geregistreerd.

5.2 Betrouwbaarheid

1. De infrastructurele omgeving kent een minimale beschikbaarheid van 99,8% op basis van weekmeting (24/7) op vitale componenten.
2. De omgeving wordt 24/7 gemonitord op de beschikbaarheid van kritische functies. Bij signalen van functieverstoring (functie falen) is tijdens kantooruren support aanwezig. Buiten kantooruren vindt support plaats o.b.v. *best effort*.

5.3 Economisch efficiënt

1. We werken tegen optimale kosten, dit betekent dat we doorlopend op zoek zijn naar efficiëntie kansen. Bijvoorbeeld door samenwerking met de gemeente Hilversum en door te zoeken naar mogelijkheden om taken en functies te automatiseren dan wel door componenten (gezamenlijk) slim in te kopen.
2. We proberen de benodigde IT middelen/capaciteit voor een businessfunctie zo goed mogelijk af te stemmen op de minimaal benodigde middelen i.p.v. piekcapaciteit.

5.4 Beheerst

1. Wij begrijpen wat we hebben staan en wat we in contract hebben. Dit om de regie te kunnen uitvoeren op de ICT-infrastructuur. Dit vraagt om voldoende expertise van en inzicht in de eigen infrastructurele voorzieningen die we in beheer / contract hebben. Het vraagt om adequate vastlegging van informatie over de infrastructuur.
2. We zorgen ervoor dat algemene kennis van vitale infrastructurele componenten ook zoveel als mogelijk intern (bij de betreffende verantwoordelijke medewerkers) geborgd is. Kennis van key-componenten wordt intern gehouden. Kennis van niet vitale componenten mag extern belegd worden.
3. Alle componenten van de ICT-infrastructuur worden beheerd naar nut en noodzaak. Van elk component is bepaald welk ondersteuningsregime van toepassing is.

5.5 Afstemming business en ICT

1. We zorgen voor aansluiting op de behoefte van de business. De business heeft een groot belang bij een goed functionerende infrastructuur. Dit vraagt erom dat wensen vanuit de business worden getoetst op uitgangspunten voor de infrastructuur. Dit om een passend beschikbaarheidsniveau

mogelijk te kunnen maken. Bij nieuwe investeringen zijn de eisen en wensen ten aanzien van de infrastructuur vertaald in (contractuele) eisen en wensen t.b.v. de aankoop/aanbesteding.

2. Alle ICT-infrastructurele componenten worden door de business via/bij het betreffende verantwoordelijke team aangeschaft/verkregen. Dit om de ICT-infrastructuur te kunnen onderhouden en vormgeven en om de performance te kunnen garanderen.
3. We respecteren de processen die er zijn om ICT-infrastructuur te kunnen onderhouden en vormgeven. Anderzijds zorgen we ervoor dat deze processen een flexibele en wendbare organisatie niet in de weg staan.

5.6 Overige eisen

1. De facto standaarden (standaarden in de markt) worden gebruikt om de infrastructuur te bouwen. Dit om enerzijds compatibiliteit tussen componenten van verschillende leveranciers te borgen enerzijds, anderzijds zorgt dit er voor dat er extern voldoende mogelijkheden zijn om expertise in te kopen.
2. We kiezen voor bekende technologieën van marktleiders. Dit borgt de benodigde support in de markt en de compatibiliteit met onze producten. We gebruiken bewezen technologie voor kritische bedrijfsfuncties, er dient echter ruimte te bestaan voor innovatie waarbij de risico's worden onderkend. We houden hier rekening mee bij het gebruik van de technologie en mitigeren deze waar nodig.

Bijlage 1: Architectuurprincipes

COMPONENTGEBASEERD – We werken met componenten

We werken met componenten die afgebakende functionaliteit kennen en via gestandaardiseerde interfaces communiceren in plaats van met grote geïntegreerde (silo)systemen. We gebruiken hierbij een lagenmodel waarin we onderscheid maken tussen 'interactie', 'processen', 'integratie', 'diensten' en 'gegevens'. Een hierop gebaseerd informatielandschap stelt ons in staat om wendbaar en innovatief te opereren omdat wijziging of vervanging per component mogelijk wordt.

OPEN – We zijn transparant waar mogelijk

De overheid stelt hoge eisen aan de transparantie van overheidsorganisaties. We willen transparant zijn in hoe we informatie en software gebruiken. Het delen en gebruiken van gegevens wordt slechts beperkt door wetgeving en niet door ideeën over het gebruik van gegevens. Gebruik van open standaarden en het beschikbaar stellen van gegevens als (linked) open data draagt hieraan bij, en geeft ook andere partijen dan de overheid de mogelijkheid om hierop diensten te ontwikkelen. Vanuit de maatschappij komt steeds meer vraag naar inzicht in hoe de overheid werkt en hoe beslissingen tot stand komen. Door als overheid open te zijn waar dit kan, wordt de informatiepositie van klanten versterkt, wordt publiek/private samenwerking gefaciliteerd en neemt het vertrouwen in de overheid toe.

VERTROUWD – We zorgen dat informatiebeveiliging en privacy op orde zijn

In een steeds meer informatiegedreven samenleving moeten burgers op gemeenten kunnen blijven vertrouwen. We garanderen dat we ons houden aan wettelijke richtlijnen, nemen maatregelen om risico's te minimaliseren, en verantwoorden naar betrokkenen wat we doen. We zorgen voor een goede beveiliging van gegevens en garanderen privacy. Om invulling te kunnen geven aan zowel verwachtingen van de burger als de wettelijke vereisten realiseren we een samenhangend geheel van technische, organisatorische, fysieke en procedurele maatregelen.

EENMALIGE VASTLEGGING – We leggen gegevens eenmalig vast en vragen op bij de bron

We winnen gegevens eenmalig in, leggen ze eenmalig vast en gebruiken ze vervolgens, overeenkomstig het doel waarvoor ze ingewonnen zijn, meervoudig. Net zoals bij de landelijke basisregistraties is gebeurd, standaardiseren we ook andere bronbestanden. Eenmalig opgeslagen brongegevens worden alleen bewerkt bij de bron en komen beschikbaar voor processen die ze nodig hebben. Die slaan geen kopieën van die gegevens meer op maar vragen ze via gestandaardiseerde interfaces op bij de bron.

REGIE OP GEGEVENS – We faciliteren regie op gegevens

Partijen die daartoe gerechtigd zijn, moeten regie kunnen voeren op welke gegevens aan wie, op welk moment en voor welk doel, worden verstrekt. Persoonlijk datamanagement draagt bij aan transparantie, inzage en correctie, digitale zelfbeschikking, privacy, dataminimalisatie, de kwaliteitsverbetering van gegevens en zelfredzaamheid van mensen. We geven daarom inzicht in wie welke gegevens bijhoudt en welke gegevens uitgewisseld worden. Burgers krijgen de mogelijkheid om toestemmingen t.a.v. uitwisseling van gegevens te beheren en, waar mogelijk, gegevens die op hen betrekking hebben te wijzigen.

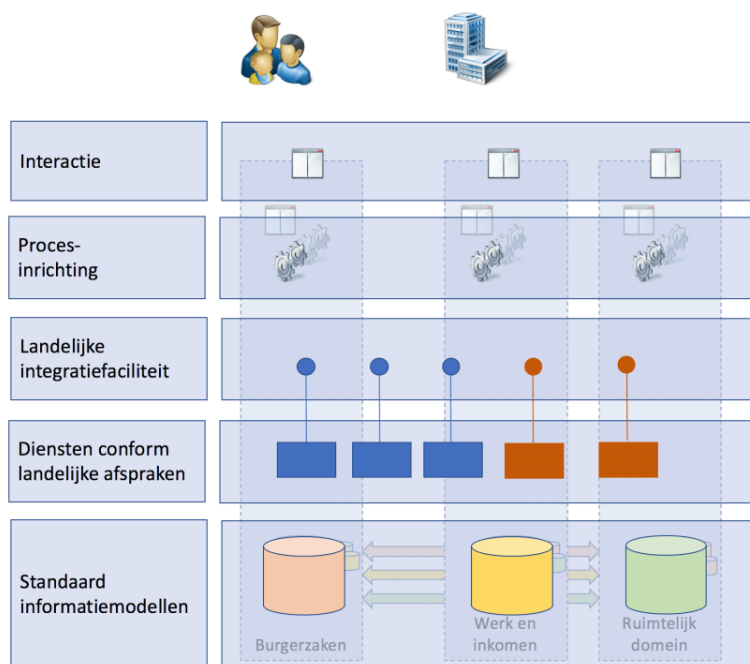
STANDAARD – We standaardiseren maximaal

Gemeenten werken samen met steeds meer partijen. Afspraken en standaarden zijn nodig om effectief, efficiënt en veilig samen te werken en informatie uit te wisselen. Ze zijn ook nodig om voldoende onafhankelijk te blijven en de juiste samenwerkingspartners te kunnen kiezen. Standaardiseren is van belang binnen alle (lagen van) functionaliteit. Als gemeenten gaan we op ieder gebied waar dit meerwaarde biedt standaarden toepassen, en waar nodig ook zelf ontwikkelen.

Nadere uitwerking van de implicaties van deze architectuurprincipes is uitgewerkt in het volgende document: [Informatiearchitectuurprincipes Gemeentelijk Gegevenslandschap](#)

Bijlage 2: Inrichtingskeuzes

Uitgangspunt van het gemeentelijke Common Ground model is het collectief organiseren van voorzieningen en het standaardiseren van de diensten op de verschillende lagen van dit model.

De inrichtingskeuzes voor Gooise Meren zijn per laag van het model uitgewerkt:

Laag 5 - Interactie

Interactie met de technische voorzieningen is zodanig ingericht dat burgers en ondernemers op een veilige en laagdrempelige wijze toegang krijgen. Dit houdt in:

- Toegang tot alle persoonlijke / organisatie gebonden gegevens vanuit een centrale omgeving / voorziening
- Toegang tot alle persoonlijke / organisatie gebonden gegevens met een eenmalige aanmelding (eHerkenning, DigiD, eIDAS).
- Gebruiksvriendelijke interface die intuïtief en eenvoudig is te hanteren.
- Voorziet in interactievoorzieningen die aansluiten op de geboden informatie.
- Toegang tot interfaces is niet device of technologie gebonden (zowel vanuit mobile devices als vaste werkplekken).
- We bedienen en ondersteunen alle ingangen die de gemeente Gooise Meren heeft aangewezen als interactiekanaal vanuit architectuur (website, telefoon, face-to-face, e-mail, post, MijnOverheid, Twitter, Facebook, Instagram, LinkedIn, WhatsApp, YouTube).

Laag 4 – Procesinrichting

We kiezen voor een procesinrichting die het proces optimaal ondersteunt:

- Generieke inrichting waar het kan, maar specialistische inrichting waar dit meerwaarde biedt.
- We volgen landelijke processtandaarden waar het kan, afwijkingen hierop waar dit meerwaarde biedt.

Voor de procesinrichting kiezen we voor een technologie en een aanbieder die de proceswensen optimaal kan ondersteunen. In volgorde van voorkeur:

- Service: kleine toepassing(en) met één of beperkt aantal gespecialiseerde functionaliteiten
- Applicatie: zelfstandige toepassing met een brede functionaliteit
- Suite: een toepassing die onderdeel uitmaakt van een stelsel van samenwerkende applicaties, doorgaans van één enkele leverancier.

De voorkeur voor services boven applicaties en applicaties boven een suite komt voort uit de uitgangspunten voor 'common ground'. Het biedt de gemeente meer flexibiliteit om de processen optimaal te ondersteunen en nieuwe behoeften vanuit de business te kunnen faciliteren.

We streven naar rationalisatie van services en applicaties (geen onnodige dubbelingen in functionaliteiten van applicaties). Bij apps die conform Common Ground geen eigen opslag hebben, kan het wel voorkomen dat er meerdere apps zijn voor verschillende varianten van het proces.

Door medewerkers ontwikkeld maatwerk in standaard applicaties, zoals bijvoorbeeld een spreadsheet, dient zo veel mogelijk te worden voorkomen.

Laag 3 – Landelijke integratiefaciliteit

We sluiten aan op landelijke ontwikkeling voor integratiefunctie. Deze bestaat momenteel uit de NLX. NLX is het platform van gemeenten (en andere overheden) om eenvoudiger en sneller gegevens te kunnen uitwisselen om daarmee samenwerking te vereenvoudigen. Door applicaties en databronnen (services) van elkaar te scheiden, kunnen applicaties data voortaan direct bij de bron raadplegen via een gemeenschappelijke servicelaag.

Laag 2 – Services

Uitwisseling en integratie verlopen zoveel mogelijk vanuit de gemeentelijke platformen voor gegevensuitwisseling (momenteel de Enterprise Service Bus van de Makelaarsuite van leverancier PinkRocade (inclusief Cliq voor de koppeling naar de landelijke voorzieningen) en de Enterprise Service Bus van OpenTunnel van leverancier JNet). De inrichting van de uitwisselingen wordt gedocumenteerd waarbij tenminste wordt vastgelegd:

- Het platform voor uitwisseling
- De technologie en standaard van uitwisseling
- De gehanteerde uitwisselingsstandaard (indien van toepassing) inclusief versienummer
- De aard van de uitwisseling (soort gegevens, gevoeligheid gegevens, eventuele voorwaarden en beperkingen)

Hiervoor wordt de Softwarecatalogus van GEMMA bijgehouden door de Gegevensbeheerders.

Voor de realisatie van uitwisseling en integratie hanteren we een lijst aanbevolen en verplichte ('pas toe of leg uit') open standaarden van het forum standaardisatie. In volgorde van voorkeur:

- Internationale open standaarden
- Landelijke (overheid)standaarden
- Industrie standaarden (bijv. API)
- De facto standaarden (bijv. xml)
- Maatwerk

Voor systemen die documenten creëren en met zaakdossiers werken, zijn in ieder geval de volgende standaarden relevant:

- [Zaak- en Documentservices](#) of de nieuwe Common Ground [ZGW API](#)
- [Documentcreatieservices](#)
- [CMIS](#)

Laag 1 – Opslag van gegevens

Registraties zijn onafhankelijk gemaakt van applicaties en systemen. Alleen zaakregistraties kunnen uniek aan een applicatie of systeem worden gekoppeld.

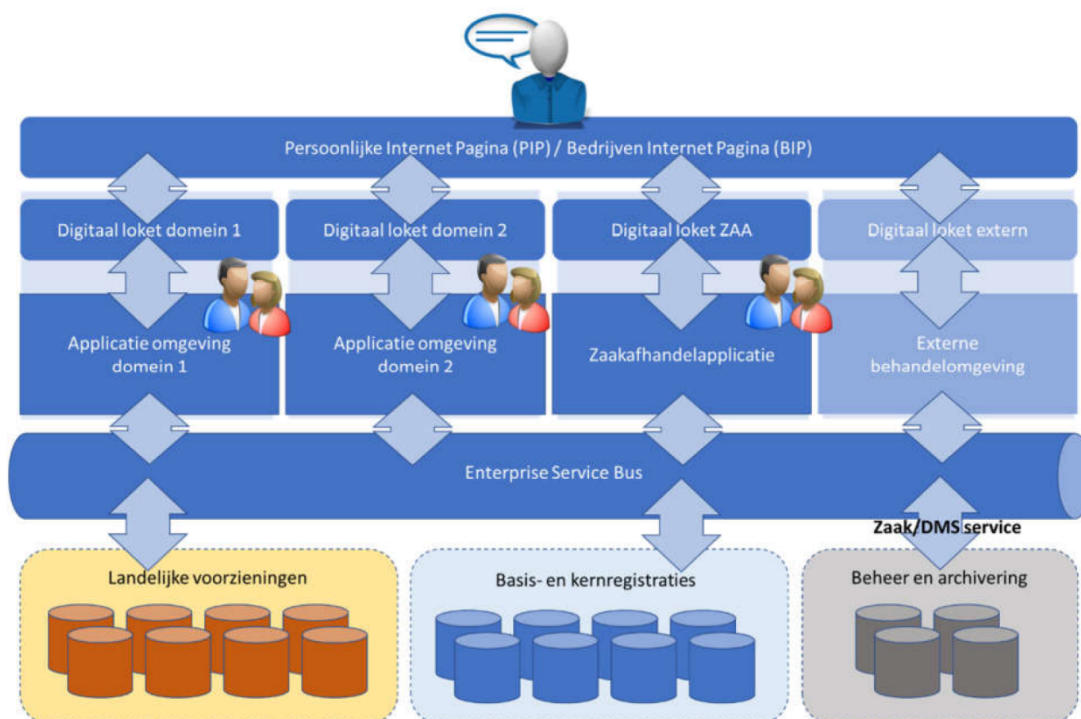
Basisregistraties, hiermee bedoelen we 'bronregistraties met een wettelijke grondslag, zoals de BRP waarin persoonsgegevens aanwezig zijn' benutten we vanuit een centrale bron. Mutaties en aanpassingen worden, binnen gestelde autorisaties, direct op de bron toegepast.

Gegevens, anders dan basisregistraties, worden verdeeld in 'kernregistraties' (brongegevens zonder wettelijke grondslag zoals de registratie van de gemeentelijke straatlantaarns) en 'zaakregistraties' (gegevens die betrekking hebben op de inhoudelijke behandeling van een zaak):

- Kernregistraties (bronregistraties zonder wettelijke grondslag) benutten we vanuit een centrale bron. Mutaties en aanpassingen worden, binnen gestelde autorisaties, direct op de bron toegepast. Het principe is hier dat er maar één versie van de waarheid bestaat.
- Documenten (digitaal gemaakte fysieke documenten en digitale originelen van een document zoals tekstverwerkingsbestanden (bijvoorbeeld 'docx') en PDF bestanden worden opgeslagen in een 'Kernregistratie documenten'. Deze kernregistratie documenten geldt (dus) als de unieke bronhouder.
- Zaakregistraties (gegevens die betrekking hebben op de inhoudelijke behandeling van een zaak) worden opgeslagen en bewerkt binnen de applicatie en/of het systeem waar deze registraties worden gemaakt. Het principe is hier dat de behandelende applicatie de juiste zaakinformatie bevat. Gegevens uit zaken die zijn afgerond worden doorgegeven aan een centraal RMA ten behoeve van archivering.
- Van de zaakregistraties worden relevante kenmerken doorgegeven aan een centraal register 'zaakstatus informatie'. Dit register is geen bronhouder, dat wil zeggen dat het register steeds wordt geactualiseerd vanuit de diverse systemen die zaken verwerken. Wat een zaakgegeven 'relevant' maakt varieert tussen de diverse zaaktypen. Uitgangspunt voor de bepaling wat relevant is, is hierbij dat het betrokken mensen, organisaties en belanghebbenden in voldoende mate van gewenste en waardevolle informatie voorziet, binnen de grenzen van het toelaatbare vanuit de optiek van privacy, wenselijkheid en veiligheid.
- Er wordt een registratie bijgehouden van alle raadplegingen en mutaties op basis- en kerngegevens. Op deze wijze kunnen raadplegingen en mutaties worden herleid naar de bron (systeem en gebruiker) van de raadpleging of mutatie. Ook van zaakregistraties worden per zaak de mutaties vastgelegd.

Bijlage 3: Doelarchitectuur 2024

Onderstaand een schematische weergave van onze doelarchitectuur 2024, die invulling geeft aan de visie 'domein-gerichte architectuur':

Toelichting:

De applicatieomgevingen bestaan uit applicaties en functionaliteiten welke met een centrale Enterprise Service Bus (ESB) verbonden zijn. Deze ESB maakt de informatie-uitwisseling naar de landelijke voorzieningen (NLX) de basis- en kernregistraties als ook de centrale voorziening voor beheer en archivering mogelijk. We maken gebruik van een generieke zaakbehandelapplicatie voor de bedrijfsfuncties waarvoor geen gespecialiseerde applicaties en/of functionaliteiten beschikbaar zijn.

- Door aanbestedingen zullen bestaande applicaties en suites steeds meer worden vervangen door applicaties en functionaliteiten die aansluiten bij de doelarchitectuur.
- Procesondersteuning vindt steeds meer plaats door gespecialiseerde software applicaties en functionaliteiten.
- Voor processen waar geen gespecialiseerde software beschikbaar is of wordt gebruikt, kan gebruik worden gemaakt van het zaakstelsel.
- Medewerkers werken binnen de applicaties en niet met medewerker-behandelomgevingen die meerder applicaties en functionaliteiten ondersteunen.
- Applicaties hebben steeds minder eigen opslag van informatie voor landelijke gegevens, basisregistratiegegevens en kernregistratiegegevens. Informatie uit de applicaties die centraal beheerd en gearchiveerd worden, wordt aangeleverd aan de centrale 'beheer en archiveringsvoorziening'.
- Ook applicaties die niet binnen de gemeente Gooise Meren worden gebruikt zijn gekoppeld aan onze ESB (uitwisselingsvoorziening). Informatie van / uit systemen bij derden kan dan ook door de gemeente worden gevolgd en benut worden binnen de applicaties van de gemeente Gooise Meren.
- Burgers en bedrijven hebben toegang tot de registraties en data die we van hen hebben.

Bijlage 4: Gegevenslandschap

Onderstaand figuur toont het uitgewerkte model van het gemeentelijk gegevenslandschap. In dit model gebruiken gemeenten, keten- en netwerkpartijen en burgers en bedrijven (eindgebruikers) gebruikersinterfaces die geboden worden vanuit proces- en analysesystemen en mobiele applicaties. De gegevens die door deze systemen worden verwerkt worden via een veilige landelijke infrastructuur via gestandaardiseerde diensten (API's) afgenomen van dienstenaanbieders.

